

TUTKIMUKSEN PÄÄTULOKSET

EU Kids Online -kyselytutkimus

Tämä raportti esittelee tulokset **uudesta ja ainutlaatuisesta tutkimuksesta**, jonka suunnittelusta ja johtamisesta vastaa *EU Kids Online* -tutkimusverkosto. Tutkimuksen rahoittajana on Euroopan Komission *Safer Internet* -ohjelma ja Suomen osalta Opetus- ja kulttuuriministeriö sekä Liikenne- ja viestintäministeriö. Tutkimuksen tavoitteena oli tuottaa tutkittua tietoa nettiturvallisuuteen liittyvään päätöksentekoon.

- Tutkimuksessa haastateltiin **satunnaisella ositetulla otannalla 25 142** 9–16-vuotiaista internetiä käyttävää **lasta** ja yhtä heidän vanhempaansa keväällä ja kesällä 2010 25 Euroopan maassa.
- Tutkimuksessa kysyttiin seuraavia keskeisiä internetin käyttöön liittyviä riskejä: pornografia, kiusaaminen, seksuaalisten viestien vastaanottaminen, kontaktit henkilöiden kanssa, joita ei tunneta kasvokkain, tapaamiset nettituttavuuksien kanssa, mahdollisesti vahingollinen internetin käyttäjien tuottama sisältö ja henkilökohtaisten tietojen väärinkäyttö.
- Tässä raportissa termillä **'lapsi'** tarkoitetaan internetiä käyttävää **9–16-vuotiaista eurooppalaista lasta**. 'Internetin käyttö' tarkoittaa millä tahansa välineellä tapahtuvaa olemista internet-verkossa paikasta riippumatta.

Internetin käyttö ja aktiviteetit

- Internet on osa lasten jokapäiväistä elämää: 93% 9–16-vuotiaista käyttää nettiä vähintään viikoittain (60% menee nettiin päivittäin tai lähes päivittäin)
- **Lapset menevät internetiin yhä varhaisemmin** – Tanskassa ja Ruotsissa keskimäärin seitsemänvuotiaina ja kahdeksanvuotiaina monessa muussa Pohjois-Euroopan maassa. Kaikissa maissa kolmannes 9–10-vuotiaista internetin käyttäjistä on netissä päivittäin, 15–16-vuotiaista 80%
- Yleisin paikka käyttää nettiä on koti (87%) ja toiseksi yleisin koulu (63%). Mutta **internetiin pääseminen on moninaista** – 49% käyttää sitä omassa huoneessa ja 33% matkapuhelimen tai mobiililaitteen kanssa. Eniten (1/5 lapsista) internetiä käytetään mobiililaittein Norjassa, Iso-Britanniassa, Irlannissa ja Ruotsissa.
- **Lapset tekevät paljon erilaisia ja potentiaalisesti hyödyllisiä asioita netissä**: 9–16-vuotiaat käyttävät nettiä koulutyöhön (85%), pelaavat pelejä (83%), katsovat videoaineistoja (76%) ja "mesettävät" (62%). Harvempi lähettää valokuvia (39%) tai viestejä (31%) muiden jaettavaksi, käyttää

webbikameraa (29%) ja vertaisverkkoja (16%) tai kirjoittaa blogeja (11%).

- **9–16-vuotiaista 59%:lla on profiili yhteisöpalveluissa** – 26%:lla 9–10-vuotiaista, 49%:lla 11–12-vuotiaista, 73%:lla 13–14-vuotiaista ja 82%:lla 15–16-vuotiaista. Yhteisöpalvelut ovat suosituimpia Alankomaissa (80%) ja Liettuassa (76%) ja Tanskassa (75%) ja vähiten suosittuja Romaniassa (46%), Turkissa (49%) ja Saksassa (51%).
- **Yhteisöpalvelujen käyttäjistä 26%:lla on julkinen profiili** – eniten Unkarissa (55%), Turkissa (46%) ja Romaniassa (44%); 29%:lla käyttäjistä on enemmän kuin 100 kontaktaa, monilla kuitenkin vähemmän.
- Yhteisöpalvelujen käyttäjistä 43% pitää profiilinsa yksityisenä niin että vain ystävät voivat sen nähdä. 28% sanoo, että heidän profiilinsa on osaksi yksityinen niin, että kavereiden kaverit ja heidän verkostonsa voivat sen nähdä. **Huomattavaa on, että 26% lapsista esittää, että heidän profiilinsa on julkinen niin, että kaikki voivat sen nähdä.**

Digitaaliset taidot

- On todennäköistä **että mitä enemmän internetiä käytetään sitä paremmin digitaalinen lukutaito ja turvataidot kehittyvät**. Kolmasosa 9–16-vuotiaista (36%) sanoo, että väite "tiedän tietokoneista ja internetistä enemmän kuin vanhempani" on 'täysin totta', yksi kolmasosa (31%) sanoo sen olevan 'jonkin verran totta' ja kolmasosa (33%), että se 'ei ole totta'.
- **Nuoremmat lapset näyttävät olevan vähemmän luottavaisia ja taitavia**. Kuitenkin 11–16-vuotiaista suurin osa osaa estää viestejä niiltä joilta ei halua yhteydenottoja (64%), tai löytää turvallisuusneuvoja netistä (64%). Noin puolet osaa muuttaa yksityisyysasetuksia yhteisöpalvelujen profiilissa (56%), vertailla nettisivuja arvioidakseen niiden laatua (56%) tai estää roskaposteja (51%).

Riskit ja haitat

Lapset raportoivat että riski ei välttämättä tuota ongelmia tai vaivaa heitä internetissä. Internetiä käyttäviltä lapsilta kysyttiin ovatko he kohdanneet riskejä internetissä ja onko se mitä he ovat kohdanneet vaivannut heitä. Termi 'vaivata' määritettiin joksikin, joka "on tehnyt olosi epä mukavaksi, järkyttänyt sinua, tai saanut sinut tuntemaan ettei sinun olisi pitänyt nähdä sitä." Tulokset vaihtelevat lapsen (esim. ikä, sukupuoli), maan ja

riskityypin mukaan, joten yleistyksiin tulee suhtautua varauksella.

- **12% eurooppalaisista 9–16-vuotiaista lapsista kertoo kokeneensa kiusaamista tai epämiellyttäviä asioita internetissä, 9–10-vuotiaista 9%. Suurin osa lapsista ei kuitenkaan kerro tulleen kiusatuksi tai kokeneensa mitään ikävää internetissä.**
- **Lapset eivät välttämättä koe riskejä ikävinä tai koe niiden vaivaavan.** Esimerkiksi **yksi kahdeksasta on nähnyt seksuaalisia kuvia ja vastaanottanut seksuaalisia viestejä** mutta he eivät yleisesti ottaen ole kokeneet niiden vaivaavan. Osa lapsista kylläkin on.
- **Kiusatuksi tuleminen internetissä** ikävien tai loukkaavien viestien muodossa on sitä vastoin suhteellisen harvinaista. Tällaista on kokenut yksi kahdestakymmenestä lapsesta, mutta tämä riski kaikkein todennäköisimmin järkyttää lasta.
- **Edelleen, vain yksi lapsi kahdestatoista on tavannut nettituttavansa kasvokkain mutta myös tämä riski on koettu vain harvoin haitallisena.**
- Pojat, erityisesti teini-ikäiset, kohtaavat eniten seksuaalisia kuvia netissä kun taas teini-ikäiset tytöt vastaanottavat hieman todennäköisemmin ikäviä tai loukkaavia viestejä. Kuitenkin **riskit vaivaavat yleisesti todennäköisemmin tyttöjä.**
- Tutkimuksessa kysyttiin riskejä, jotka on lueteltu alla. Kaiken kaikkiaan **41% eurooppalaisista 9–16-vuotiaista on kohdannut yhden tai useamman näistä riskeistä.**
- **Riskit lisääntyvät iän myötä:** 14% 9–10-vuotiaista on kohdannut yhden tai useamman kysytyn riskin, 33% 11–12-vuotiaista, 49% 13–14-vuotiaista ja 63% 15–16-vuotisista.

Pornografia

- **14% 9–16-vuotiaista on viimeisen vuoden aikana nähnyt internetissä kuvia jotka ovat ”ilmeisen seksuaalisia – esimerkiksi niissä voi olla alastomia ihmisiä tai ihmisiä harrastamassa seksiä.”**
- Seksuaaliset tai pornografiset kuvat ovat vaivanneet yhtä kolmasosaa lapsista, jotka ovat sellaista nähneet ja heistä puolet (toisin sanoen yksi kuudesta joka on kohdannut seksuaalista aineistoa tai noin 2% kaikista tutkimukseen osallistuneista lapsista) on ollut melko tai erittäin järkyttynyt näkemästään.
- **Kaikkien mediavälineiden osalta 23% lapsista on nähnyt seksuaalisia tai pornografisia aineistoja viimeisen vuoden aikana. Internet on yhtä yleinen pornografian lähde kuin TV, elokuva tai video.**
- Vanhemmat teini-ikäiset ovat nähneet pornografista aineistoa neljä kertaa yleisemmin kuin nuoremmat lapset, ja he ovat nähneet enemmän suoraa pornoa kuin nuoremmat lapset. Mutta **nettiporno on vaivannut nuorempia enemmän ja he ovat kokeneet sen järkyttävämpänä kuin teini-ikäiset.**
- **53% lapsista, joita seksuaaliset kuvat ovat vaivanneet internetissä, on kertonut asiasta**

jollekin kun tämä on viimeksi tapahtunut – 33% on kertonut kaverille ja 25% vanhemmille. 25% lapsista päätti yksinkertaisesti lopettaa internetin käytön joksikin aikaa ja osa muutti yksityisyys- tai yhteydenottoasetuksiaan.

Kiusaaminen

- **Kyberkiusaamiseen liittyen 6% 9–16-vuotiaista on vastaanottanut ikäviä tai loukkaavia viestejä netissä ja 3% on lähettänyt sellaisia viestejä muille.** Yli puolet lapsista, jotka viestejä ovat saaneet, on ollut melko tai erittäin järkyttynyt.
- Koska 19% lapsista on kokenut viimeisen vuoden aikana kiusaamista joko netissä ja/tai muualla (verrattuna 6% netissä) ja 12% on kiusannut muita netissä ja/tai muualla (verrattuna 3% netissä), näyttää siltä, että **kiusaamista tapahtuu enemmän muualla kuin netissä.**
- Suurin osa lapsista, jotka ovat vastaanottaneet ikäviä tai loukkaavia viestejä netissä, on pyytänyt apua: neljäsosa lapsista ei ole kertonut kenellekään. Kuusi kymmenestä on myös käyttänyt suojauskeinoja – poistanut loukkaavia viestejä tai estänyt kiusaajaa saamasta kontaktia. Viimemainittu on lapsista tehokas toimenpide.

Seksuaaliset viestit

- **15% 11–16-vuotiaista on vastaanottanut kavereiden lähettämiä ”seksuaalisia viestejä tai kuvia [tarkoittaen] puhetta seksistä, kuvia alastomista ihmisistä tai ihmisistä harrastamassa seksiä” ja 3% sanoo lähettäneensä kyseisiä viestejä.**
- Lähes neljännes lapsista, jotka ovat vastaanottaneet seksuaalisia viestejä tai kuvia, on niistä vaivautunut. Edelleen lähes puolet heistä, joita viestit ovat vaivanneet, on ollut melko tai erittäin järkyttynyt. Kaiken kaikkiaan yksi kahdeksasta viestejä vastaanottaneista lapsista tai melkein 2% kaikista tutkimukseen osallistuneista lapsista on ollut melko tai erittäin järkyttynyt seksuaalisista viesteistä.
- **Niistä, joita seksuaaliset viestit ovat vaivanneet, noin neljä kymmenestä esti viestin lähettäneen henkilön ottamasta yhteyttä (40%) ja/tai poisti kyseisen viestin (38%).** Useimmissa tapauksissa lapsi kertoi toimenpiteen auttaneen tilanteessa. Useampia lapsia tulisi rohkaista vastaavien hallintakeinojen käyttöön.

Nettituttujen tapaaminen

- Lasten raportoima **yleisin riski** on kommunikointi uusien ihmisten kanssa, joita ei ole tavattu kasvokkain. **30% 9–16-vuotiaista internetiä käyttävistä eurooppalaisista lapsista on ollut yhteydessä henkilöön, jota he eivät ole tavanneet ennestään kasvokkain.** Kyseinen aktiviteetti voi olla riski mutta myös positiivinen asia.
- **Paljon harvinaisempaa on, että lapset tapaavat nettituttuja kasvokkain. 9% lapsista on tavannut**

nettitudun kasvokkain viimeisen vuoden aikana. **1% kaikista lapsista (tai yksi yhdeksästä, joka on mennyt tapaamiseen) on vaivaantunut tapaamisen johdosta.**

- Vaikka 9–10-vuotiaat eivät juurikaan tapaa nettituduja kasvokkain, heitä tapaaminen vaivaa eniten (31% niistä, jotka ovat olleet tapaamisessa).

Muut riskit

- Toiseksi yleisin riski koskee internetin käyttäjien tuottamaa sisältöä. **21% 11–16-vuotiaista on altistunut yhdelle tai useammalle käyttäjien tuottamalle sisällölle, joka voi olla vahingollista: viha (12%), pro-anorexia (10%), itsensä vahingoittaminen (7%), huumeiden käyttö (7%), itsemurha (5%).**
- **9% 11–16-vuotiaista kertoi, että heidän henkilökohtaisia tietojaan on käytetty väärin – salasanaa on käytetty (7%), henkilötietoja on käytetty (4%), tai heiltä on huijattu rahaa netissä (1%).**
- **30% 11–16-vuotiaista mainitsee internetin liiallisesta käytöstä olleen haittaa ”hyvin usein” tai ”melko usein”** (esimerkiksi kaverisuhteiden, koulutehtävien tai unen laiminlyöminen).

Maiden väliset erot

- **Maiden välisessä vertailussa internetin riskejä ovat kohdanneet eniten lapset Virossa, Liettuaissa, Norjassa, Tsekin tasavallassa ja Ruotsissa.** Vähiten riskejä on koettu Portugalissa, Italiassa ja Turkissa.
- Lapset kokevat tulleen kiusatuksi tai kokeneensa jotain epämiellyttävää netissä eniten Tanskassa (28%), Virossa (25%), Norjassa ja Ruotsissa (23%) ja Romaniassa (21%) ja vähiten Italiassa (6%), Portugalissa (7%) ja Saksassa (8%).
- Mitä enemmän lapset käyttävät internetiä päivittäin sitä enemmän he ovat kohdanneet riskejä. **Kuitenkin runsas internetin käyttö tuo mukanaan myös enemmän mahdollisuuksia ja etuja.**
- Liettuaissa, Tsekin tasavallassa, Virossa, Ranskassa ja Ruotsissa on lapsilla myös eniten internetiin liittyviä aktiviteetteja ja vähiten Irlannissa ja Turkissa. Toisin sanoen internetin käyttö lisää sekä riskejä että mahdollisuuksia ja näiden välille on vaikea vetää tarkkaa rajaa.

Vanhempien tietoisuus lasten internetin käytöstä

- **Vanhemmat, joiden lapsi on kohdannut riskejä, eivät yleensä ole huomanneet tätä.**
- 40% vanhemmista, joiden lapsi on nähnyt seksuaalisia kuvia internetissä, sanoo että lapsi ei ole nähnyt sellaisia kuvia; 56% vanhemmista, joiden lapsi on vastaanottanut ikäviä tai vahingollisia viestejä, sanoo että tällaista ei ole tapahtunut.

- 52% vanhemmista, joiden lapsi on vastaanottanut seksuaalisia viestejä, sanoo että lapsi ei ole sellaisia saanut; 61% vanhemmista, joiden lapsi on tavannut nettitudun kasvokkain, sanoo että lapsi ei ole tavannut ketään tällaista henkilöä.
- Vaikka kyseiset riskit vaikuttavat vain pieneen osaan lapsista, vanhempien taipumus aliarvioida riskejä on huomattava.

Vanhempien puuttuminen lasten netin käyttöön

- Suurin osa vanhemmista keskustelelee lastensa kanssa siitä, mitä nämä tekevät netissä (70%) ja on lähettyvillä kun lapsi on netissä (58%). Mutta yksi kahdeksasta vanhemmasta (13%) ei puutu lastensa netin käyttöön millään kysytyllä tavalla.
- Yli puolet vanhemmista neuvoo lapsia myös positiivisilla tavoilla, kuten ehdottaa miten käyttäytyä netissä (56%) ja keskustelelee asioista jotka voivat vaivata lasta (52%). Kolmasosa on auttanut lasta kun jotain ikävää on ilmennyt (36%).
- Vanhemmat myös rajoittavat henkilökohtaisen informaation paljastamista (85%), sisältöjen jakamista (63%) ja netistä lataamista (57%).
- Puolet vanhemmista tarkkailee lastensa netin käyttöä jälkikäteen, mikä on vähiten suosittu strategia verrattuna positiiviseen tukeen, neuvontaan tai sääntöihin.
- **Teknisten turvallisuusasetusten käyttäminen on suhteellisen vähäistä: hieman yli neljäsosa vanhemmista estää tai suodattaa nettisivuja (28%) ja/tai jäljittää lastensa käyttämiä nettisivuja (24%).**
- Sekä lapset että vanhemmat pitävät vanhempien puuttumista netin käyttöön hyödyllisenä, erityisesti 9–12-vuotiaiden kohdalla.
- Suurin osa vanhemmista (85%) luottaa siihen, että he voivat auttaa lasta jos tämä kokee jotain epämiellyttävää netissä. Vanhemmat luottavat myös lastensa kykyyn selvittää asioista, jotka vaivaavat heitä netissä (79%). 15% vanhemmista esittää että he toimivat eri tavoin koska jokin on vaivannut lasta.
- **Kaksi kolmasosa lapsista (68%) ajattelee että heidän vanhempansa tietää paljon tai melko paljon heidän netin käytöstään. Kuitenkin 29% jättää jonkin verran huomioimatta mitä vanhemmat sanovat netin käytöstä ja 8% jättää huomioimatta paljon.**
- Vähemmän kuin puolet (44%) lapsista ajattelee että vanhempien puuttuminen asiaan rajoittaa heidän netin käyttöään, 11% sanoo että se rajoittaa paljon. Joissakin maissa lapset kokevat että vanhempien puuttuminen rajoittaa enemmän (esim. Turkki, Irlanti ja Bulgaria) kuin toisissa (esim. Unkari ja Alankomaat). 15% lapsista haluaisi, että vanhemmat tekisivät vähän tai paljon enemmän ja 12% haluaisi vanhempiensa tekemän vähemmän asioita lasten netin käytön suhteen.

Muut nettiturvallisuuden lähteet

- Noin puolet lapsista ajattelee että heidän opettajansa on osoittanut kiinnostusta heidän netin käyttöön kohtaan monin erilaisin kysytyin tavoin ja 73% lapsista sanoo, että opettaja on puuttunut heidän netin käyttöönsä ainakin yhdellä kysytyllä tavalla.
- Erot lasten iän suhteen ovat huomattavia: opettajien kiinnostus lasten netin käyttöä kohtaan on vähäisin 9–10-vuotiaiden kohdalla.
- Maiden välillä on huomattavia eroja: 97% norjalaisopettajista on kiinnostunut lasten netin käytöstä, mutta Italiassa vain 65%.
- Kolme neljäsosaa lapsista (73%) sanoo, että kaverit ovat auttaneet tai tukeneet heitä internetin käytössä vähintään yhdellä tavalla viidestä kysytystä.
- Kaverit auttavat eniten käytännöllisin tavoin, esimerkiksi löytämään jotain netistä.
- 44% lapsista sanoo, että he ovat saaneet opastusta turvalliseen netin käyttöön ystäviltaan, ja 35% sanoo myös tarjonneensa sellaisia neuvoja kavereille.
- Eniten lapset saavat neuvoja turvalliseen netin käyttöön vanhemmilta (63%), toiseksi eniten opettajilta (58%) ja vähiten kavereilta (44%).
- Mutta vanhemmat teini-ikäiset ja alempiin sosioekonomisiin luokkiin kuuluvat lapset saavat neuvoja vanhempien sijaan enemmän opettajilta.
- Muut sukulaiset kuten sisarukset (47%) ovat yhtä tärkeitä kuin kaverit nettiturvallisuuden lähteinä.
- Perinteiset joukkoviestimet (20%) ovat vähän käytetty informaation lähde ja internet vielä harvemmin käytetty (12% lapsista on hankkinut turvallisuustietoa internetsivuilta).
- Vanhemmat hankkivat turvallisuustietoa eniten perheeltä ja ystävilta (48%), perinteisistä joukkoviestimistä (32%), lapsen koulusta (27%), internetin palveluntarjoajilta (22%) ja nettisivuilta (21%).
- Vain 9% vanhemmista sanoo, että he eivät tarvitse lisää tietoa nettiturvallisuudesta. Monet vanhemmat haluavat paljon nykyistä enemmän tietoa lapsen koulusta, ja vähäisemmässä määrin laitevalmistajilta ja jälleenmyyjiltä.

Johtopäätöksiä

Tutkimustuloksissa on johtopäätöksiä eri sidosryhmille:

- Vanhempien tietoisuutta tulee lisätä nostamalla esille mitä riskejä lapset voivat netissä kohdata. Tämä tapahtuu rohkaisemalla vanhempia ja lapsia keskusteluun ja keskinäiseen ymmärrykseen mitä tulee nuorten nettiaktiiviteetteihin.
- Koska vanhemmat haluavat enemmän tietoa nettiturvallisuudesta lapsensa koulusta, on opetussektorille panostettava enemmän. Mutta koska vanhemmat ja lapset käyttävät suhteellisen vähän teollisuuden tarjoamia keinoja (kuten netissä oleva turvallisuusinformaatio, filtrit, suorat ilmoitukset valvojalle jne.), teollisuuden on

tiedotettava tehokkaammin turvakeinoista, luotava luottamusta ja kehitettävä helppokäyttöisyyttä.

- Kun netin käyttö yksilöityy yhä enemmän vanhempien ja opettajien mahdollisuudet puuttua netin käyttöön vaikeutuvat. Tämä asettaa teollisuudelle yhä suuremman vastuun hallita riskejä joita lapset kohtaavat ja varmistaa että lapsilla on tarvitsemiaan välineitä suojata itseään ongelmilta. Se myöskin lisää lasten vastuuta omasta turvallisuudestaan. Nettiturvallisuutta koskevan viestinnän on kehitettävä lasten luottamusta, vastustuskykyä, ja digitaalisen kansalaisuuden taitoja.
- On edistettävä teollisuuden pyrkimystä tukea yhtä lailla positiivista sisältöä kuin nettiturvallisuuttakin. Teollisuuden lastensuojelun kulmakivinä tulee olla tekniset välineet, jotka tukevat estoja, raportoimista ja suodatusta. Lisäksi on lisättävä tietoisuutta kyseisistä välineistä ja parannettava niiden saatavuutta ja käytettävyyttä, jotta vanhemmat ja lapset voivat niitä käyttää.
- Lapsia on myös rohkaistava vastuunottoon omasta turvallisuudesta niin hyvin kuin mahdollista ja kiinnitettävä huomiota voimaantumiseen, vastuulliseen käyttäytymiseen ja digitaaliseen kansalaisuuteen.
- Koska monet lapset eivät raportoi kohdanneensa kysytyjä riskejä ja vielä vähemmän kokeneensa mitään ikävää, tulevaisuuden turvallisuuspolitiikan pitää keskittää resursseja ja ohjausta sinne missä sitä erityisesti tarvitaan – erityisesti nettiä käyttäviin nuoriin lapsiin. Uusi turvallisuuspolitiikka on erityisen tärkeää nostamaan tietoisuutta ja se tukee toimenpiteitä, jotka on suunniteltu sopimaan nykyistä nuorempien netin käyttäjien tarpeisiin, erityisesti alakoulussa.
- Digitaalisten taitojen harjoittaminen tarvitsee jatkuvaa huomiota ja sitä on uudistettava harjoituksen, turvavälineiden ja -ohjelmien näkökulmasta, jotta se takaisi että kaikilla lapsilla on edes riittävät perustaidot ja suojaisi eristyneitä ja taidoissaan kehittymättömiä lapsia. Myös lasten nettiaktiivisuutta tulisi laajentaa koska monet eivät juurikaan käytä netin luovia mahdollisuuksia hyväkseen.
- Lisäksi, koska alle puolet 9–16-vuotiaista ja vielä vähemmän nuorista lapsista on tyytyväinen netin tarjoamiin mahdollisuuksiin, kaikilla sidosryhmillä on vastuu taata enemmän lasten ikätasolle sopivaa positiivista sisältöä, erityisesti pienillä kielialueilla.

Tutkimusmenetelmästä

- Raportin on toteuttanut London School of Economicsin johtama **EU Kids Online verkosto** yhdessä 25 maan tutkimusryhmien ja asiantuntijoiden ja kansainvälisen ohjausryhmän kanssa.
- Raportin alustavat tutkimustulokset on esitetty *Safer Internet Forumilla* 21.10. 2010. Käsilläoleva raportti sisältää tulokset kaikista 25 tutkimukseen osallistuneesta maasta.
- **EU Kids Online –tutkimusverkostoon** kuuluvat seuraavat maat: Alankomaat, Belgia, Bulgaria, Espanja, Irlanti, Iso-Britania, Italia, Itävalta, Kreikka, Kypros, Liettua, Norja, Portugali, Puola, Ranska,

Romania, Ruotsi, Saksa, Slovenia, Suomi, Tanska, Tsekin tasavalta, Turkki, Unkari ja Viro. Ellei maita ole eritelty tutkimustulokset ovat painotettuja keskiarvoja kaikista maista.

- On huomattava, että lapsen kokemaa järkytystä tai yksityisiä kokemuksia on erityisen vaikea mitata. Kysely on toteutettu lasten kotona kasvokkaisessa haastattelussa. Kysely sisältää lapsen itsensä täytettävän osuuden erityisen arkaluontoisista asioista, jotta vanhemmat, sisarukset tai haastattelija ei kuule vastauksia.
- **Tarkemmat tiedot tutkimusmetodista, materiaaleista, teknisestä kenttätyöstä ja tutkimusetiikasta on saatavilla osoitteessa www.eukidsonline.net.**

Tutkimustuloksia Suomen osalta

"Osa nettiin julkaistusta materiaalista on joskus hiukan asiattonta ja "turhaa". Monen julkaisut ja tekstit on myös luotu vain teettääkseen toisille internetin käyttäjille mielipahaa." (15-vuotias poika)

"Esim. jos joitakin kiusataan sukupuolen tai kulttuurin takia tai jotain. seksuaalisia sivustoja." (13-vuotias tyttö)

"Liikaa aikuisten asioita. ja mainoksia jotka ei sovellu lapsille." (12-vuotias tyttö)

" TUNTEMATTOMIEN IHMISTEN LÄHETTÄMÄT VIESTIT TAI VIDEOIT, JOTKUT YOUTUBEN VIDEOIT, TUNTEMATTOMAT SIVUT, JOTKUT PELIT ESIM: SOTAPELIT, JOTKUT KUVAT." (10-vuotias poika)

(Lasten vastauksia kysymykseen *Mitkä asiat internetissä vaivaat sinun ikäisiäsi?*)

- Suomessa haastateltiin 1017 lasta ja yhtä jokaisen lapsen vanhemmista. Suomen osalta tutkimuksen rahoituksesta vastaa Opetus- ja kulttuuriministeriö sekä Liikenne- ja viestintäministeriö. Seuraavat prosenttimäärät ovat painotettuja keskiarvoja.
- Suomi on ollut internetin käyttötilastoissa kärkimaita mutta erot ovat tasaantuneet. Tämän tutkimuksen mukaan suomalaisnuoret ovat aktiivisia netin käyttäjiä ja profiili on samantapainen monessa Pohjois-Euroopan maassa. Maiden välisessä vertailussa suomalaislapset erottuvat positiivisesti turvataitojen hallinnassa: he ilmoittavat eniten hallittavia taitoja.
- Tutkimuksessa erottuu myös suomalaisvanhempien tietoisuus ja kiinnostus lasten internetin käytöstä. Suomalaisvanhemmat myös arvioivat lapsiansa enemmän, että lapset ovat kokeneet jotain epämiellyttävää netissä, kun lähes kaikissa muissa maissa asia on päinvastoin (Figure 30).
- Vertailussa suomalaiset lapset ja vanhemmat ovat varsin erimielisiä siitä, rajoittavatko ja tarkkailevatko aikuiset lasten internetin käyttöä:

vanhemmista 98% sanoo rajoittavansa, mutta lapsista 89% arvioi, että vanhemmat rajoittavat heidän netin käyttöönsä. Ero on Ruotsin ohella suurin maiden välisessä vertailussa. Kysymyksessä lasten internetin käytön tarkkailusta lasten ja vanhempien vastauksissa on peräti 30 prosenttiyksikön ero (Figure 71 ja 77).

- Suomessa ja Ruotsissa, joissa vanhemmat ja lapset ovat eniten erimielisiä nettivalvonnan suhteen, lapset ilmoittavat saavansa apua erityisesti kavereilta (Figure 96).
- Suurimmat riskit suomalaislapsilla on pornografiassa: 29% lapsista kertoo kohdanneensa pornografista aineistoa internetissä ja 37% kaikki mediat mukaan luettuna (Figure 32).
- Internetissä tapahtuvaa kiusaamista suomalaislapset kokevat varsin vähän (5% lapsista). Kaiken kaikkiaan kiusaaminen on yleisempää netin ulkopuolella (Figure 41). Huomoinarvoista on, että vanhemmat raportoivat kiusaamista tapahtuneen enemmän. 11% vanhemmista ilmoittaa lasta kiusatun netissä (Figure 45).
- Lapset kertovat myös kohdanneensa paljon riskejä internetissä verrattuna muihin maihin, mutta toisin kuin monessa muussa maassa, joissa lapset ovat kohdanneet paljon riskejä, he raportoivat suhteellisen vähän epämiellyttävistä asioista.
- Internetin yhteisöpalveluissa ja sosiaalisessa mediassa, kuten esimerkiksi Facebookissa, suomalaislapsilla on vähiten "kavereita" yhdessä romanialaisten, bulgarialaisten ja saksalaisten kanssa, vaikka suomalaisilla on hieman keskiarvoa enemmän profiileja yhteisöpalveluissa (Figure 23 ja 24).
- Suomalaisilla on myös keskiarvoa vähemmän erilaisia aktiviteetteja netissä, vaikka netin päivittäinen käyttö on huomattavasti keskiarvon yläpuolella. 79% suomalaislapsista käyttää nettiä joka päivä tai melkein joka päivä kun keskiarvo Euroopassa on 60% (Figure 12). Netin käyttö mobiilivälinein tai kännykällä on Suomessa puolestaan alhaista erityisesti verrattuna muihin Pohjois-Euroopan maihin (Figure 8).